

רעיון נשגב על פי ה"כלי יקר"

ג' סוגי נגעים על האדם הבגדים והבתים כדי לתקן הפגם בג' כיסויים של הנשמה

בפרשתנו פרשת מצורע משלים הקב"ה למדנו על החוט המשולש של הנגעים שהוא מביא על האדם, כי בפרשת תזריע כבר למדנו על נגעי אדם (ויקרא יג-ב): "אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת, והובא אל אהרן הכהן או אל אחד מבניו הכהנים". וכן למדנו על נגעי בגדים (שם יג-מז): "והבגד כי יהיה בו נגע צרעת בבגד צמר או בבגד פשתים".

ואילו בפרשתנו אנו למדים על נגעי בתים (שם יד-לד): "כי תבואו אל ארץ כנען אשר אני נותן לכם לאחוזתה ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם". הנה כי כן דבר בעתו מה טוב להתבונן במעשי ה' הגדולים, דרושים לכל חפציהם, לעורר את האדם בתשובה על ידי שלשה סוגי נגעים שהוא מביא על החוטא: נגעי אדם, נגעי בגדים, נגעי בתים.

ג' מיני נגעים על ג' כיסויים

פתח דברינו יאיר במה שמצינו על כך הרגש נפלא בדברי ה"כלי יקר" פרשת תזריע (ויקרא יג-מז), כי כאשר נתבונן נראה כי ג' סוגי הנגעים באים על ג' סוגי כיסויים המכסים על האדם, הא כיצד, נגעי העור המכסה על הבשר, נגעי בגדים המכסים על העור, נגעי בתים המכסים על כל האדם ועל שני הכיסויים הראשונים העור והבגדים, והנה הם דבריו בלשון קדשו:

"ותדע ותשכיל כי ג' מיני צרעת באים על ג' דברים, שהם כיסוי לאדם זה לפניו מזה, מכסה ראשון הוא עורו לבשרו, למעלה מעורו, בגדיו שהם כיסוי לעורו, למעלה מהם ביתו, כי הוא מכסה לו להצילו ממטר ומזרם. ומי שהוסר מעליו כל מכסה נקרא פרוע ומגולה... על כן הזכיר תחילה נגעי עורו, ואחר כך נגעי בגדיו, ואחר כך נגעי בתים, להסיר מכסהו אחת אחת, עד שיהיה פרוע ומגולה מכל וכל..."

אמנם לדעת רז"ל (ויק"ר יז-ד) הסדר הפוך, כי אמרו אין בעל הרחמים נוגע בנפשות תחילה כו', לכך מביא תחילה נגע על ביתו, לא חזר בו מביא גם על בגדיו, לא חזר בו מביא גם על גופו כו'. ומה שהזכיר תחילה נגעי הגוף, לפי שהקב"ה מתרה במכה אחרונה הגדולה תחילה, כמו שאמר לפרעה (שמות ד-כג) הנה אנכי הורג [את] בנך בכורך, וכמו שפירש רש"י שם, כך הזכיר כאן נגעי הגוף בראשונה, לאיים על האדם ממה שהוא מתיירא ביותר, אבל לעולם אין בעל הרחמים נוגע בנפשות תחילה כי אל רחום וחנון הוא".

מתוך דבריו משמע שכונתו לבאר לנו בזה, שהקב"ה ברא את האדם ונתן לו ג' מיני הגנות לשמור עליו, ההגנה הראשונה הוא העור המכסה על הבשר שלא ינזק מפגעי השמש והרוחות, ההגנה השנייה הם הבגדים המכסים על העור לשמור עליו שלא ינזק, ההגנה השלישית הוא הבית המכסה על כל האדם, עם שני הכיסויים של העור והבגדים להצילו ממטר ומזרם.

לכן כאשר אדם חוטא כנגד ה' ותורתו, הרי הוא פוגם בג' כיסויים הללו המגינים עליו, ועל כך מביא עליו הקב"ה ג' מיני נגעים, תחילה נגעי בתים לרמז לו בכך שהוא פגם במגן שלישי זה, ואם לא שב בתשובה מביא עליו הקב"ה נגעי בגדים, לרמז לו שכבר אין לו גם את המגן השני, ואם גם בכך הוא לא שב בתשובה מביא עליו הקב"ה ח"ו נגעי אדם על עור בשרו המגן הראשון, לרמז לו שכבר אין לו שמירה משום אחד משלשה כיסויים הללו. אלא שעתה מוטלת עלינו חובת הביאור להבין ולהשכיל, מהו ענין ג' מיני כיסויים הללו שכיסה בהם הקב"ה את האדם: עור, בגדים, בית, ואיך על ידי החטא פוגם האדם בג' כיסויים הללו.

נגעי גוף בגדים ובתים כנגד תפילין ציצית מזוזה

חשבתי דרכי להוסיף תבלין לדברי ה"כלי יקר", לבאר ביתר שאת ענין ג' מיני נגעים הבאים

על ג' מיני כיסויים של האדם, על פי מה שביאר ה"מגלה עמוקות" (פרשת תזריע ד"ה ואיש כי ימרט) ענין ג' מיני הנגעים: נגעי אדם, נגעי בגדים, נגעי בתים, וזה לשון קדשו: "ענין נגעי בתים, בגדים, גוף, כי צריך האדם ג' תיקונים, (מנחות מג:): תנו רבנן חביבין הם ישראל, שסבבן הקב"ה במצוות וכו', תפילין תיקון גוף, ציצית תיקון בגד, מזוזה תיקון הבית".

ענין זה מבואר ביתר הרחבה ב"מגלה עמוקות" (מהדורא תניינא ירושלים תשנ"ח) בהתחלת פרשתנו:

"ענין ג' מיני נגעים, נגעי בתים, נגעי בגדים, נגעי אדם, לפי שג' תיקונים צריך אדם לתקן, תיקון עצמו, לקבליהם נגעי הגוף. תיקון הבגד כמו שכתוב (קהלת ט-ח) בכל עת יהיו בגדיך לבנים, לקבליהם נגעי בגדים. תיקון הבית, לקבליהם נגעי בתים. זה שאמרו במנחות (דף מג:): חביבים הם ישראל שסיבבן הקב"ה במצוות תפילין, תפילין בראשיהם, כנגד תיקון הגוף, תפילין צריכין גוף נקי. מזוזה בפתחיהם, הרי תיקון הבית. ציצית בבגדיהם, הרי תיקון הבגד".

לפי זה ממשיך ה"מגלה עמוקות" לבאר: "ולכן לא יכלו ישראל לצאת ממצרים אלא בזכות ג' תיקונים אלו, וסימן (שמות יב-ז) ושמתם את המצות, המצת כתיב... שהוא נוטריקון מ'זוזה ציצית תפילין". ויש להעיר כי באמת בתורה לא כתוב בפסוק זה "מצת" חסר כי אם "מצות" מלא. אך עם כל זאת עדיין אפשר לפרש הרמז: "ושמתם את המצות" - מצו"ת נוטריקון מ'זוזה ציצית ותפילין.

"והחוט המשולש לא במהרה ינתק"

נרחיב לבאר ולהשתעשע בדבריו הקדושים, על פי מה ששינוי בגמרא (מנחות מג:): "תנו רבנן, חביבין ישראל שסיבבן הקב"ה במצוות, תפילין בראשיהן, ותפילין בזרועותיהן, וציצית בבגדיהן,

ומזוזה לפתחיהן, ועליהן אמר דוד (תהלים קיט-קסד) **שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך**. ופירש רש"י: **"שבע ביום, תפילין בראש ובזרוע הרי שתיים, וארבע ציציות ומזוזה הרי שבע"**. וצריך ביאור מה ראה דוד המלך לתת שבח והודאה להקב"ה דוקא על מצוות אלו.

ונראה לבאר הענין בזה על פי המבואר בגמרא (שם): **"רבי אליעזר בן יעקב אומר, כל שיש לו תפילין בראשו ותפילין בזרועו, וציצית בבגדו, ומזוזה בפתחו, הכל בחיזוק שלא יחטא, שנאמר (קהלת ד-יב) והחוט המשולש לא במהרה ינתק, ואומר (תהלים לד-ח) חונה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם"**. מבואר כי המקיים ג' מצוות אלו תפילין וציצית ומזוזה יש לו שמירה שלא יחטא.

והנה מדברי הרמב"ם (הלכות מזוזה פ"ו ה"ג) יש ללמוד ביאור מאמר זה, כי המלאכים שנבראים מג' מצוות אלו תפילין וציצית ומזוזה, שומרים על האדם שלא יבוא לידי חטא, כמו שכתב בלשון קדשו: **"אמרו חכמים הראשונים, כל מי שיש לו תפילין בראשו ובזרועו, וציצית בבגדו, ומזוזה בפתחו, מוחזק הוא שלא יחטא, שהרי יש לו מזכירים רבים, והן הם המלאכים שמצילין אותו מלחטוא, שנאמר חונה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם"**.

הנה כי כן מבואר היטב מה שהודה דוד המלך לה' על ג' מצוות אלו תפילין, וציצית, ומזוזה, הכלולות משבע מצוות באומרו: **"שבע ביום הללתיך"**, כי המלאכים שנבראים ממצוות אלו שומרים על האדם שלא יפול ברשת היצר הרע, ועל ידי זה מסוגל האדם לקיים את כל מצוות התורה. ויש לומר כי מטעם זה מצוות הללו כלולות משבע מצוות, כדי לבטל בזה כוחו של היצר הרע שיש לו ז' כוחות הטומאה, כמבואר בגמרא (סוכה נב.): **"שבעה שמות יש לו ליצר הרע"**.

תפילין וציצית ומזוזה כנגד גופו רכושו וביתו

בדרך המלך נלך לבאר הטעם למה דוקא ג' מצוות אלו יש בהן סגולה לשמור על האדם שלא יחטא, כי כאשר נתבונן נראה שכל רכושו של אדם בעולם הזה נכללים תחת ג' הגדרות: א. האדם עצמו גופו ונפשו. ב. רכושיו וקניניו שהם בבחינת נכסי דניידי, שניתן לטלטלם ממקום למקום כבגדים ודומיהם. ג. רכושו וקניניו שהם בבחינת נכסי דלא ניידים כבית וקרקעות.

כלי יקר: ג' מיני נגעים: נגעי אדם, נגעי בגדים, נגעי בתים, באים על ג' מיני כסויים שיש על האדם זה לפנים מזה

מכסה ראשון הוא עורו לבשרו, מכסה שני בגדיו שהם כסוי לעורו, מכסה שלישי הוא ביתו המכסה על כולו

אריז"ל: אדם כלול מד' בחינות: הנשמה, הגוף המכסה עליה, הבגדים המכסים על הגוף, הבית המכסה על כולם

נגעי אדם על מה שפגם בגופו, נגעי בגדים על מה שפגם במלבושיו, נגעי בתים על מה שפגם בקדושת ביתו

יומתק להבין בזה ביתר שאת הרמז שכתב ה"מגלה עמוקות" הנ"ל בפסוק (שמות יב-יז): **"ושמרתם את המצות" - מצו"ת נוטריקון מ'זוזה ציצית ותפילין, לרמז שלא יצאו ממצרים רק בזכות שיקדשו את הגוף, את הבגדים, ואת הבתים, בג' מצוות אלו. ולפי האמור יש להוסיף על פי מה שפירש רש"י (שם) בשם המכילתא: **"אל תהי קורא את המצות אלא את המצוות"**.**

הנה כי כן זהו רמז הכתוב: **"ושמרתם את המצות"**, על ידי שתשמרו ג' מצוות אלו מ'זוזה וציצית ותפילין, המקדשים את גוף האדם, את רכושו הנייד, ואת ביתו הקבוע במקומו, מובטח לכם: **"ושמרתם את המצוות"** שתשמרו כל המצוות, כי המלאכים הנבראים ממצוות אלו ישמרו עליכם מהיצר הרע שלא תחטאו.

הפגם בקיום ג' המצוות גורם לג' מיני נגעים

מעתה יאירו עינינו להבין דברי ה"מגלה עמוקות", שמבאר ענין ג' מיני הנגעים שהקב"ה מביא על האדם: **נגעי אדם, נגעי בגדים, נגעי בתים**, שהם כנגד ג' מצוות תפילין, וציצית, ומזוזה, כי התכלית של ג' מצוות אלו היא לקדש את גוף האדם, את בגדיו, ואת ביתו, אשר אז מוחזק הוא שלא יחטא.

נמצא כי אם אנו רואים שבכל זאת חטא בגופו בבגדו או בביתו, הרי יש כאן ידים מוכיחות שלא קיים ג' מצוות אלו כראוי במעשה ובמחשבה, לכן מביא הקב"ה עליו נגעים בג' דברים אלו, נגעי אדם, נגעי בגדים, ונגעי בתים, כדי לעוררו שהוא צריך לתקן את גופו ונפשו, את בגדיו ורכושיו המטלטלים, את ביתו ורכושיו שאינם מטלטלים.

ויש לומר כי מטעם זה מצינו בכל שלשה מיני נגעים הללו, שכל עניני הטומאה והטהרה צריכים

וצריך כל אדם לשעבד ג' בחינות אלו לה', שאם לא כן הוא עלול ליפול ברשת היצר הצורר, אם מצד היצר הטבוע בגופו ונפשו המתאוה להבלי עולם הזה, אם מצד ממונו ורכושו המטלטלים והבלתי מטלטלים, ככתוב (דברים ח-יא): **"השמר לך פן תשכח את ה' אלקיך... פן תאכל ושבעת ובתים טובים תבנה וישבת, ובקרך וצאנך יריבון וכסף וזהב ירבה לך וכל אשר לך ירבה, ורם לבבך ושכחת את ה' אלקיך"**.

לכן כנגד ג' דברים אלו נתן לנו הקב"ה ג' מצוות תפילין וציצית ומזוזה שתכליתם לקדש ג' בחינות אלו. מצות תפילין שהיא על גוף האדם תכליתה לקדש גוף האדם ולשעבדו לה', כמו שאנו אומרים בנוסח לשם יחוד לפני הנחת תפילין: **"וצונו להניח על היד לזכרון זרוע הנטויה, ושהיא נגד הלב, לשעבד בזה תאוות ומחשבות לבנו לעבודתו יתברך שמו, ועל הראש נגד המוח, שהנשמה שבמוחי עם שאר חושי וכוחותי כולם יהיו משועבדים לעבודתו יתברך שמו"**. מצות וציצית שעל כנפי בגדיהם, תכליתה לקדש ולשעבד לה' רכושו של אדם שהם נכסי דניידי כבגדים, ואילו מצות מזוזה שעל פתח ביתו, תכליתה לקדש ולשעבד לה' רכושו של אדם שהוא נכסי דלא ניידים כמו הבית.

לפי זה מבואר ביתר שאת מה ששמח דוד המלך כל כך על מצוות אלו, והודה עליהן לה' באמרו: **"שבע ביום הללתיך"**, וגם חכמינו ז"ל בחרו דוקא בג' מצוות אלו באמרם: **"כל שיש לו תפילין בראשו ותפילין בזרועו, וציצית בבגדו, ומזוזה בפתחו, הכל בחיזוק שלא יחטא"**, כי המקיים ג' מצוות אלו הרי הוא מקדש על ידי התפילין את גופו, ועל ידי הציצית הוא מקדש את רכושו המטלטל, ועל ידי המזוזה הוא מקדש את רכושו הבלתי מטלטל, ואז מוחזק בו שלא יחטא שהרי כבר קידש ושיעבד לה' כל מה שמסביבו.

וגידים תשוככני, ועוד כתיב (שמות ל-לב) על בשר אדם לא ייסך וגו', נמצא האדם הוא הפנימיות, אבל הגוף הוא ענין לבוש אחד תתלבש בו נפש השכלית אשר היא האדם עצמו."

והנה על הגוף שהוא הכיסוי הראשון שעל האדם הפנימי שהיא הנשמה, יש כיסוי שני שהם הבגדים המכסים את הגוף לשם צניעות, ולפי המבואר בדברי האריז"ל ב"שער הכוונות" (דף ב:): הבגדים שאדם לובש על הגוף, הם בבחינת אור מקיף השומרים עליו שלא ישלטו בו הקליפות, והנה הדברים בלשון קדשו:

"והנה המלבושים יש בהם בחינת אור המקיף מחוץ להם כנודע, כי יש אור פנימי בפנים וכלל בתוך הגוף, והמלבוש סובב את הגוף, ועל המלבוש הם האורות המקיפים ועומדים מחוץ המלבושים, והנה לכל לבוש ולבוש יש בחינת אור מקיף, ואין לך דבר שדוחה את הקליפות כמו אור המקיף, לפי שאין יכולת בקליפות לינק ולהתאחז באור המקיף, לכן הוא עומד בחוץ ואין לו פחד מן הקליפות."

ועל הכיסוי הראשון והשני של הגוף והבגדים, יש כיסוי שלישי שהוא הבית שאדם דר בתוכו, אשר שם הוא שמור יחד עם כל בני ביתו מהפריצות וההפקרות של הרחוב. נמצא כי האדם עם ג' כיסוייו הם כנגד ד' עולמות, הנשמה הפנימית שהיא האדם האמיתי היא כנגד עולם האצילות, הגוף המכסה על הנשמה הוא כנגד עולם הבריאה, הבגדים המכסים על הגוף הם כנגד עולם היצירה, והבית המכסה על כולם הוא כנגד עולם העשיה.

שלשה הכיסויים

צריכים שמירה מיוחדת

והנה ידוע כי הנשמה היא חלק אלוך ממעל, כמו שכתוב (בראשית ב ז): "וייצר ה' אלקים את האדם עפר מן האדמה, ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה". לכן הנשמה מצד עצמה היא טהורה בתכלית השלימות, כמו שאנו אומרים כל יום בברכת השחר: "אלקי נשמה שנתתי בי טהורה היא". ואם אדם חוטא ח"ו כי אז הנשמה מסתלקת ממנו עוד לפני החטא, כמבואר בתיקוני זוהר (תיקון לא עה): "כד בר נש איהו מחוייב בחובין ומתגברין על אברים, נשמת חיים אסתלקת מן גופא".

וזהו ענין צלם האלקים שמסתלק מן האדם על ידי החטא, כמו ששינו בגמרא (שבת קנא:): "אין חיה שולטת באדם עד שנדמה לו כבהמה,

מגלה עמוקות: מצות תפילין לתקן את הגוף, מצות ציצית לתקן את הבגדים, מצות מזוזה לתקן את הבית

נגעי גוף האדם כנגד הפגם בתפילין, נגעי בגדים כנגד הפגם בציצית, נגעי בתים כנגד הפגם במזוזה

ד' בחינות: קדשי קדשים, עזרות, הר הבית וירושלים, כנגד הנשמה עם ג' הכיסויים הגוף הבגדים והבית

המצורע צריך לצאת מכל ג' מחנות שהם כנגד ג' כיסויים, הגוף, הבגדים והבית שפגם בהם בעוונותיו הרבים

יקר"ג' מיני כיסויים המכסים על האדם, על פי מה שמצינו הקדמה יקרה מאירת עינים במשנתו הטהורה של רבינו האריז"ל (ע"ח שער מב פ"א), והנה הם תוכן דבריו הקדושים:

מודעת זאת בכל הארץ כי הקב"ה נקרא בשם בן ד' אותיות שהוא השם הוי"ה ברוך הוא, והנה בד' אותיות הללו ברא הקב"ה את העולם הכלול מד' עולמות שסימנם אבי"ע - אצילות בריאה יצירה עשיה, [בעולם האצילות היותר גבוה ורוחני, מתלבש בו הקב"ה כביכול להנהיג את כל העולמות. בעולם הבריאה יושב הקב"ה כביכול על כסא כבודו, ונשמות ישראל חצובות משם מתחת כסא הכבוד. בעולם היצירה נמצאים כל מלאכי מעלה. בעולם העשיה שהוא העולם הזה נמצאים בו בני אדם קרוצי חומר].

והנה כנגדם ברא הקב"ה עם ד' אותיות השם את האדם, שגם הוא כלול מד' בחינות כנגד ד' עולמות אבי"ע, הא כיצד, הבחינה הא' היא האדם הפנימי שהיא הנשמה הרוחנית, הבחינה הב' היא הגוף המכסה על הנשמה, הבחינה הג' היא הבגדים המכסים על הגוף, הבחינה הד' היא הבית שאדם יושב בו, ובלשון קדשו: "והם הם אבי"ע שהם הם ד' בחינות שבאדם, א' אדם הפנימי שהוא הרוחניות הנקרא נפש רוח נשמה חיה יחידה, ב' הוא הגוף, ג' הוא המלבושים שעל גבי הגוף, ד' הוא הבית שיושב בתוכו האדם וגופו ומלבושו".

נמצינו למדים מדברי האריז"ל, כי הגוף של האדם הוא הכיסוי הראשון המכסה על הנשמה שהיא האדם האמיתי, והרי זה מתאים להפליא עם מה שכתב רבינו חיים וויטאל ב"שערי קדושה" (חלק א שער א):

"נודע אל בעלי מדע, כי גוף האדם איננו האדם עצמו מצד הגוף, כי זה נקרא בשר האדם, כמו שכתוב (איוב י-יא) עור ובשר תלבישני ובעצמות

להיות דוקא על ידי כהן, כמו שכתוב (ויקרא יג-ב): "והבא אל אהרן הכהן או אל אחד מבניו הכהנים... וטמאו הכהן... וטהרו הכהן". זאת ועוד, שצריך מבחן של שבעה ימים כמו שכתוב (שם): "והסגיר הכהן את הנגע שבעת ימים".

לפי האמור הביאור בזה, כי מאחר שהסיבה לג' מיני נגעים הללו בגוף, בבגדים, ובבתים, היא, שלא קיים כראוי במחשבה ובמעשה מצות תפילין בגופו, מצות ציצית בכגדו, ומצות מזוזה בביתו, על כן צוותה התורה שיביא את הנגע אל הכהן המשרת בבית המקדש, שמקיים מצוות אלו במחשבה ובמעשה, ככתוב (מלאכי ב-ז): "כי שפתי כהן ישמרו דעת", שמקשר את שפתיו עם הדעת לקיים המצוות ככוונה, ולכן "ותורה יבקשו מפיהו", ללמוד ממנו איך לקיים המצוות כראוי, "כי מלאך ה' צבאות הוא". ומטעם זה צריך לסגור את הנגע דוקא שבעה ימים, כנגד מצוות הללו תפילין וציצית ומזוזה שהן כלולות מז' מצוות, אשר כנגדן אמר דוד המלך: "שבע ביום הללתיך".

כיון שבאנו לידי כך ירווח לבנו להבין ביתר שאת דברי ה"כלי יקר", כי ג' סוגי הנגעים באים על ג' סוגי כיסויים המכסים על האדם, נגעי העור המכסה על הבשר, נגעי בגדים המכסים על העור, נגעי בתים המכסים על כל האדם ועל שני הכיסויים הראשונים העור והבגדים, כי אמנם כן כפי שלמדנו מדברי ה"מגלה עמוקות", ג' כיסויים הללו כוללים כל מה שצריך אדם לתקן בעולם הזה, באופן שדברי ה"מגלה עמוקות" וה"כלי יקר" עולים בקנה אחד כפתור ופרח.

נפש, גוף, בגדים, בתים, כנגד ד' עולמות אבי"ע

בדרך זו במסילה נעלה לבאר ביתר עמקות, ביאור ענין ג' מיני נגעים הבאים על גוף האדם, על הבגדים, ועל הבתים, שהם כדברי ה"כלי

ומפרש רש"י: "שכל הטמאין אין משתלחין אלא מן העזרה לבדה [שהיא מחנה כהונה], חוץ מזב ובעל קרי שמשתלחין אף מהר הבית [שהיא מחנה לוי], ומצורע משתלח אף ממחנה ישראל דהיינו כל העיר". כלומר משתלח מכל ירושלים שהיא מחנה ישראל. וצריך להבין הטעם שהמצורע צריך לצאת מכל ג' מחנות כהונה לוי וישראל.

אך לפי האמור נראה לבאר הענין בזה, כי קדשי הקדשים שהקב"ה משרה שם את שכינתו בין שני בדי הארון, הוא בבחינת עולם האצילות שהקב"ה מתייחד שם, ועליו יש ג' כיסויים שהם ג' מחנות כהונה לוי וישראל, שהם כנגד ג' עולמות בריאה יצירה ועשייה המלבישים ומכסים על עולם האצילות. הנה כי כן מטעם זה המצורע שבאו עליו הנגעים בגופו, הרי זה סימן שכבר פגם בכל שלשה הכיסויים, שהרי כלל גדול הוא שאין הקב"ה פוגע בנפשות תחילה, אלא תחילה הוא מביא נגעים על הבית, ואחר כך על הבגדים, ורק בסוף הוא מביא על האדם עצמו.

נמצא לפי זה כי אם באו נגעים על גוף האדם, הרי זה סימן שכבר פגם בכל שלושת הכיסויים המכסים על הנשמה, שהם הגוף הבגדים והבית, המכוונים כנגד ג' עולמות בריאה יצירה ועשייה המכסים על עולם האצילות, לכן מגרשים אותו מג' מחנות כהונה לוי וישראל, שהם כנגד ג' עולמות בריאה יצירה ועשייה, עד אשר ישוב ויתקן את אשר פגם בג' הכיסויים, ואחר כך ישוב אל כל ג' המחנות.

יומתק להבין בזה מה ששינוי במשנה (נגעים פי"ד מ"ג) שיש ג' מדרגות טהרה למצורע ביום השביעי: "כיבס בגדיו וטבל, טהור מלטמא כשרץ, והרי הוא טבול יום, אוכל במעשר. העריב שמשו אוכל בתרומה. הביא כפרתו אוכל בקדשים. נמצאו שלש טהרות במצורע". ולפי האמור יש לומר כי ג' מדרגות הטהרה, הן כנגד ג' טהרות שהוא צריך לטהר את ג' הכיסויים של הנשמה.

נקדים מה שהביא ב"דרך פקודיך" (מצוה ב חלק המחשבה אות י) בשם המקובלים הראשונים, כי ערלת המילה יש בה ג' שכבות כגלדי בצלים שהם כנגד ג' קליפות, ומקור הדבר בתיקוני זוהר (הקדמה יא): "קליפה דערלה דכסי על י', אית לה תלת קליפי כגלדי בצלים". פירוש, הקליפה של הערלה שמכסה על האות י' שהיא העטרה, יש בה שלשה קליפות כגלדי בצלים, ומביא שם רמז על כך ממה שכתוב (ויקרא יט-כג): "שלש שנים יהיה לכם ערלים".

לפי האמור יש לומר כי ג' הקליפות שיש בערלה, הם רמז על ג' קליפות הנלחמים כנגדנו לקלקל את ג' הכיסויים של הנשמה שהם הגוף הבגדים והבית, לכן הקדים הקב"ה לתת לנו מצות מילה מיד אחרי הלידה, כדי שבהסרת הערלה שיש בה ג' קליפות, נחליש את כוחם בסור מרע שלא ירעו ולא ישחיתו בג' הכיסויים. אולם עדיין צריך לקדש את ג' הכיסויים בעשה טוב, ועל כך נתן לנו הקב"ה ג' מצוות - תפילין על הגוף, ציצית על הבגדים, ומזוזה על הבתים, כדי להוסיף בהם קדושה.

אמור מעתה כי מטעם זה הקדים הקב"ה בפרשת תזריע מצות מילה לפרשת נגעים, כדברי ה"כלי יקר" ללמדנו כי מצות מילה דוחה את הנגעים, ולפי האמור הביאור בזה, כי על ידי מצות מילה שמסירים את הערלה שיש בה ג' קליפות, אנו מחלישים את ג' הקליפות השולטות בג' הכיסויים של הנשמה, נמצא כי אמנם כן מצות מילה דוחה את הנגעים שלא ישלטו בו.

בדד ישב מחוץ לג' מחנות כנגד הפגם בג' הכיסויים

יומתק לבאר בזה הטעם שהמצורע בימי טומאתו צריך לצאת מכל ג' מחנות כהונה לוי וישראל, כמו שכתוב (ויקרא יג-מו): "כל ימי אשר הנגע בו יטמא טמא הוא, בדד ישב מחוץ למחנה מושבו". ופירש רש"י: "מחוץ למחנה, חוץ לג' מחנות". ומקור הדבר בגמרא (פסחים טז): "בדד ישב, לבדו ישב, שלא יהו טמאים אחרים יושבים עמו".

שנאמר (תהלים מט-יג) אדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו". ומפרש המהרש"א בחידושי אגדות: "אימת האדם על החיות משום הנשמה שבו שהיא צלם אלקים, וכיון שנדמה כבהמה וצלם אלקים אזל לו ממנו, הרי הוא כשאר בהמה שהחיה שולטת בו".

נשכיל להבין מזה כי כל אדם צריך שמירה מיוחדת, על שלושת הכיסויים המכסים על הנשמה שהיא כאמור עיקר האדם, ולכן כדי לשמור על הכיסוי הראשון שהוא הגוף, נתן לנו הקב"ה מצות תפילין של יד ותפילין של ראש, וכדי לשמור על הכיסוי השני שהם הבגדים נתן לנו הקב"ה מצות ציצית על כנפי הבגדים, וכדי לשמור על הבית נתן לנו הקב"ה מצות מזוזה.

הנה כי כן יאירו עינינו להבין ביתר שאת דברי ה"מגלה עמוקות", כי אם אדם אינו מקיים כראוי ג' מצוות אלו תפילין, ציצית ומזוזה, השומרים על שלשה הכיסויים של אדם הפנימי, כי אז שולט בהם ח"ו ג' סוגי הנגעים, נגעי אדם על הכיסוי הראשון שהוא הגוף, נגעי בגדים על הכיסוי השני, ונגעי בתים על הכיסוי השלישי, עד אשר ישוב אל ה' לתקן את אשר פגם בהם, ושב ורפא לו מכל הנגעים.

מצות מילה הסרת הערלה שיש בה ג' קליפות

חשבתי דרכי לבאר בזה מה שהקדים הקב"ה בפרשת תזריע מצות מילה לפרשת נגעים, וביאר ה"כלי יקר" (ויקרא יב-יב) הענין בזה, כדי לרמז בכך מה ששינוי בגמרא (נדרים לא): "גדולה מילה שדוחה את הנגעים". [ראה במאמר לפרשת תזריע הארכנו לבאר ענין זה]. אך לפי האמור נראה לבאר הענין בהקדם לבאר מה שהקדים הקב"ה לתת לנו מצות מילה ביום השמיני ללידתנו, לעומת שאר ג' המצוות תפילין ציצית ומזוזה שמתחייבים בהם רק אחרי שנעשה בעלי דעת ככל מצוות התורה.

